

Zgodnja DANICA.

Katolišk cerkven list.

Danica izhaja vsak petek na celi polji, in velja po pošti za celo leto 4 glđ. 60 kr., za pol leta 2 glđ. 40 kr., za četrt leta 1 glđ. 30 kr.
V tiskarnici sprejemana na leto 4 gold., za pol leta 2 gold., za četrt leta 1 gold.; ako zadene na ta dan praznik izide Danica dan poprej.

Tečaj XXVII.

V Ljubljani 25. kimovca 1874.

List 39.

Koledar za naslednji teden.

Kimovec — September.

27. Nedelja XVIII. po bink. Evangelij: „Jezus ozdravi mertvoudnega človeka“. (Mat. 19.) — Sveta Kozma in Damijan sprič., brata v Arabiji. Kako v posebni časti ima sv. Cerkev ta dva svetnika, kaže s tim, ker že od nekaj sta v litanijah vsih svetnikov in v t.ih molitvah sv. maše. Teodota mati ju je učila in redila v keršanstvu, v strahu Božjem. Mladenca bistre glave sta se zdravništva učila; bila sta sloveča zdravnik, ker z zdravili in s svetim križem sta vse bolnike ozdravljala. Po njunih prošnjah in zdravilih so slepi spregledovali, mutasti govorili, glubi slišali, hromi hodili, hudobni duhovi so iz obsedenih bežali. S tem poklicem sta pa še drugo apostolsko službo sklepala, ker sta malikovavce v sveti veri podučevala; bila sta v zdravnikih prikrita goreča apostelja. Močno sta želela Kristusu prav veliko kristjanov pridobiti. Zato sta svojo domačo deželo zapustila in v druge dežele se podala, kjer sta bolnike ozdravljala, pri tem pa tudi vero v Kristusa med malikovavci razširjala. Prišla sta tudi v mesto Egejo v Ciciliji, in zopet veliko novih vernikov sveti cerkvi pridobila. S tem pa sta malikovavske služabnike močno razdražila, ker sta ljudstvo od malikovanja odvrčala. Deželnemu poglavarju Liziju so ji tožili. Sveta brata pred sodnikom Kristusu z vso serčnostjo spričevanje dajeta. Lizija ju ne more preveriti, da bi Kristusa zatajila, zato ukaže grozovito ju mučiti, po tem zvezana v morje potopiti; angelj pa reši oba. Lizija to rešitev čarstvu pripisuje, toraj zapové, ju na germadi sežgati; plamen pa v blizo stoječe malikovavce äviga in jih zažge, ali bratoma še las na glavi ne zgori. Po več mukah Lizija poslednjič zapové oba ob glavo djati. Dosegla sta mučeniško krono ob času cesarjev Dioklecijana in Maksimijana l. 303 po Kr.

Ljubi kristjan! v bolezní, če ti je mogoče, daj poklicati zdravnika. Sv. Duh govori v sv. pismu: „Spoštuj zdravnika zavoljo potrebe (v bolezní); zakaj Najviši ga je vstvaril“ (Sir. 48, 1), ga v to namenil, da ti v bolezní pomaga. Vedi pa, da je Bog naj boljši zdravnik; toraj se daj še do časa previditi s svetimi zakramenti. —

Ss. Antin, Leoncij in Evtrepij, bratje sv. Kozma in Damijana, ki so z njima vred smert preterpeli, in mučeniško krono dosegli.

28. Ponedeljek. Sv. Venceslav, vojvoda na Pemskem, sprič., je bil sin Vratislava kristjana in Drahomire malikovavke in zagrizene sovražnice keršanske

vere. Stara mati sveta Ljudmila je Venceslava s pomočjo pobožnega duhovna v keršanstvu podučevala in v strahu Božjem redila. Vratislav je na smertni postelji svoji materi Ljudmili izročil svojega nedoletnega sina Venceslava, ne pa svoji ženi Drahomiri, ker je poznal njeno hudobijo in sovraštvo do kristjanov. To je Drahomiro močno grizlo, sklenila je Ljudmilo in Venceslava s poti spraviti in se vladanja polastiti. Najela je dva ajdovska morivca, ki sta sv. Ljudmilo v bišni kapelici z njeno tenko pečo zadergnila in zadavila l. 927. Drahomira se je s svojim mlajšim, ajdovskim sinom Boleslavom, s katerim je pregrešno živela, vladanja polastila, in je vse cerkve zapreti, duhovne pa iz dežele pregnati zapovedala. Tudi je prepovedala otroke v keršanski veri podučevati. Pemski velikaši, njenega grozovitega in brezbožnega vladanja raveličani, njun težki jarem odveržejo, in v Pragi Venceslava okličejo vladarja, Drahomiro in Boleslava pa iz dežele preženejo. Bil je namreč njegov umerli oče njega odmenil za vladarja. Pobožni Venceslav je z vso močjo ozdravljaj rane, ki jih je bila hudobna Drahomira cerkvi Božji vsekala.

V Pragi je zidal lepo cerkev sv. Vida. Modre in pravične je dajal postave. Ubogim, vdovam in sirotam je bil dobrotljiv oče. Do presvetega Rešnjega Telesa je imel posebno spoštovanje: sam je pšenico presejal in moko za hostije pripravljaj, grozdje obéral in vino delaj za sv. mašo. V svoji silni gorečnosti in ponižnosti je po noči bos cerkve obiskoval, še celo v terdi zimi in v snegu. Da se ni v vojski kri prelivala, je odločil sam boriti se s knezom Radislavom, kateri mu je hotel kraljestvo in krono vzeti. Radislav, ves oborožen od nog do glave, divja na konju proti njemu, pa vidi na njegovi strani dva angelja in sliši glas: „Stoj!“, prestrašen pade s konja, in prosi odpušnja. Venceslav mu pravi: „Pojdi v miru“. Cesar Oton I vidi v zboru državnih knezov dva angelja na Venceslavovi strani, skoči s prestola, ga prime za roko in posadi zraven sebe. Vsi se čudijo, da mu toliko čast skazuje. Cesar mu podeli kraljevo čast in krono in na njegovo prošnjo roko sv. Vida. Venceslav se iz ponižnosti ni dal kronati, vender so ga imenovali pemskega kralja. Ko je bil Venceslav v svojem kraljestvu vse lepo vravnal, in ko se je bila keršanska vera tako vterdila, da ji po njegovi misli njegova ajdovska mati nič več ne more škodovati, jo je poklical v deželo, kjer ji je skazoval svojo otroško ljubezen in spoštovanje ter je zanjo molil; vender pa ji ni dovolil v vladarstvo se vtikati. Hudobna mati ni menjala ga sovražiti, nadražila je svojega brezbožnega sina Boleslava, naj ga s pota spravi. Boleslav ga napade s svojo derhalijo pri cerkvenih vratih ga vseka z mečem po glavi in njegovi pomagači ga s sulicami usmertijo 28. kim. l. 936. Bil je poveličan z mnogimi čudeži. Ne-

srečna mati se je z vozom in s konji vred v zemljo pogreznila, in vsi njegovi morivci so žalostno poginili.

Sv. Venceslav bodi izgled vsim tistim otrokom, ki imajo malovredne starše; tudi takim ne smejo nikdar in nikoli svojega otroškega spoštovanja, svoje otroške ljubezni odreči. Mati in oče so, če tudi malo vredni! —

Sv. Privat sprič.; sv. Salomon šk. spoz.; sv. Evstohija dev.; sv. Lioba dev.

29. Torek. Sv. Mihael, veliki angelj (njegovo ime pomeni: „Kdo je kakor Bog?“), iz začetka poglavar nebeške vojske, je poseben varh Kristusove cerkve. Sveti Janez piše v skrivnem razodenju: „Mihael in njegovi angelji so se bojevali z drakonom; in drakon se je bojeval in njegovi angelji. In niso premagali, in njih mesto se tudi ni več našlo v nebesih. In doli je bil pahnjen tisti veliki drakon, stara kača, ki se ji pravi hudič in satan, kateri zapeljuje ves svet; doli je bil pahnjen na zemljo, in njegovi angelji so bili z njim vred verženi“. (Skr. raz. 12, 7–9.) Vojka med Božjim kraljestvom — sveto cerkvijo — in satanovo močjo tukaj na zemlji še ni nehala, in ne bo nehala do konca svetá. Poglavar Mihael, ki je nekdanj varoval izvoljeno izraelsko ljudstvo in se poganjal za njegovo srečo (glej Dan. 10, 21.), zdaj varuje katoliško cerkev v njeni vojski s hudobijo tega svetá in z zapeljivostjo sovražnega satana. Tudi poslednji čas, ob koncu svetá, bo sv. Mihael na strani stal Božjim služabnikom. Sveta katoliška cerkev posebno časti sv. Mihaela ko svojega varha, kateri se vojskuje zanjo zoper peklenske moči.

Prosimo sv. Mihaela, naj nam bode pomočnik ob času satanovih skušnjav, zlasti ob smertni uri. —

Sv. Gudelija spr.; sv. Fratern šk. spr.; sv. Grimoald maš. spoz.

30. Sreda. Sv. Hieronim, maš. spoz. in cerkveni učenik, je bil v Stridonu v Dalmaciji sin pobožnih staršev. Mladeneč bistre glave, lepih dušnih zmožnost, pa vroče kervi, je po vednostih hrepenel; toraj se je podal v Rim, kjer je imel aloveče učenike tistega časa. Z željo še večji vednosti si pridobiti, je popotoval na Francosko, kjer so ga pobožni in v svetem pismu izvedeni možje na pravo pot obrnili. Mladeneč, v modroslovji in governosti močno izurjen, se je podal na Greško, in tam se je soznanil z naj bolj učenimi bogoslovci, na pr. s svetim Gregorijem Nazijanškim, škofom v Carigradu. Tukaj se je učil bogoslovja. Po tem je šel v sveto deželo, je vso prehodil, in se učil s pomočjo slovečih mož hebrejskega in kaldejskega jezika. Po tem se je umaknil v samoto, v sirske pušavo, kjer je 4 leta bival, svete pisma bral, nebeške reči, zlasti poslednjo sodbo Božjo premišljeval, se ostro postil, grehe svoje mladosti objokoval, svoje meso toliko bolj križal in mervil, kolikor hujši skušnjave zoper čistost je terpel; neka plesavka, ki jo je v Rimu vidil, mu je vedno pred oči hodila.

Pavlin, škof v Antiohiji, ga posveti mašnika, ter ga vzame seboj v Rim k papežu Damazu zavoljo nekterih cerkvenih vprašanj. Sveta Pavla, Rimljanka, je v tistem času zidala v Betlehemu samostan, Hieronim se vanj iz Rima verne, in tam nekako po nebeško živi do svoje smerti. Od vsih platí mu dohajajo pisma, tudi od papeža Damaza in sv. Avguština, zastran nekterih temnih veratic svetega pisma, ki jih on s svojo učenostjo razjasnuje. Na prošnjo papeža Damaza pretolmači sveto pismo starega zakona iz hebrejskega, novega zakona pa iz greškega v latinski jezik. Krivoverce je s svojimi ostrimi spisi kaj izverstno zavračal, in katoliško cerkev zagovarjal. Sklenil je svoje sveto življenje 30. kim. l. 420. Njegovo truplo je bilo v Betlehemu pokopano, po-

znejše pa je bilo v Rim v cerkev svete Marije Snežnice k jasicam preneseno.

Sv. Hieronim je britko tožil, da mu je oko poropalo dušo — da mu je nepreviden pogled neke plesavke v Rimu poderl sladki mir v sercu, ter mu nakopal hudo vojsko z nečistimi skušnjavami. Ljubi kristjan! čuj tedaj nad svojimi očmi, da si enake vojske ne nakoplješ. Zato opominja sv. pismo: „Oberní svoj obraz od nališpane ženske, in ne pogleduj po tuji lepoti; zavoljo ženske lepote se jih je že veliko pogubilo; iz nje se poželjivost kakor ogenj vnema“. (Sir. 9, 8.) Gorje pa tudi ženstvu, ki z obleko in obnašo v drugem spolu poželjivost zbuja, in nečisti ogenj vnema!

Sv. Antonín spr.; sv. Honorij šk. spoz.; sv. Sofija vdova, mati treh ss. devic.

Vinotok. — Oktober.

1. Četertek. Sv. Remigij, remski škof spoz., je bil rojen v Lavdunu na Francoskem od imenitnih, prav pobožnih, pa že priletnih staršev. Po skerbi svojih staršev je Remigij v pobožnosti in vednostih takó posebno napredoval, da se mu je vse čudilo. Zoper navado zastran njegove mladosti in zoper njegovo voljo so ga v njegovem 22. letu zvolili škofa v Remu. Francoski kralj Kladovej je bil po klicanju Kristusovega imena Alemane (Nemce) v vojski premagal in prišel v mesto Rem. Ob tej priliki ga škof Remigij spodbuja, naj Kristusovo vero očitno spoznava; kralj pa mu odgovori, da se tega storiti ne upa zavoljo svojih nevéraških podložnikov. Podložniki to zvedó in vsi vpijejo: „Umerljive bogove zaveržemo, in neumerljivega Boga, ki ga Remigij oznanuje, smo pripravljene spoznavati“. Remigij je nato Kladoveja, ki ga je bil sveti Vedast v keršanski veri podučil, sveti božični praznik kersti, in mazilil ga s sveto krizmo v znamenje svetega krža. Ob tej priliki se je dalo več ko 3000 mož izmed njegove armade kerstiti. Sv. škof je z učenostjo, s svetim življenjem in s čudeži z veliko naglico in obilno razširjal po Francoskem katoliško vero, arijansko krivo vero pa je z vso gorečnostjo zatéral. Po vsi pravici se je tedaj imenoval apostelj Frankov. Umerl je v 70. l. svoje starosti 1. vinotoka l. 533. Bog ga je z mnogimi čudeži povelical.

Vodilo sv. Remigija so bile Kristusove besede: „Kdor veruje in bo keršen, bo zveličan; kdor pa ne veruje, bo pogubljen“. (Mark. 16, 16.) — Ljubi kristjan! hvali Boga, da si po njegovi dobroti prejel vero in kerst; toda prizadevaj si po sv. veri živeti. —

Sv. Pijaton mašnik sprič.; sv. Domin sprič.; sv. Bavon spoz., glej popis njegovega življenja 3. vinotoka.

2. Petek. Sv. Leodegar, škof v Avtunu na Francoskem, sprič., je okoli leta 616 luč svetá ugledal. Njegovi imenitni starši so bili kralju Klotarju II v rodu. Škof Dodo, materin brat, je dal mladenca pobožnemu in učenemu duhovnu v poduk. Ker je mladenec, lepih zmožnost in pobožnega življenja, veliko veselje do duhovskega stanú razodeval, ga je škof k sebi vzel, in ga dijakona posvetil. Pozneje je bil 6 lét opat v samostanu sv. Marencija. Po smerti kralja Klotarja II ga pokliče kraljica sv. Batilda kot svetovavca na kraljevi dvor, kjer je vladala v imenu svojega 4letnega sina Klotarja. Tri leta po tem je bil Leodegar zvoljen škof v Avtunu. Deset lét je to svojo škofijo v miru in po volji Božji vladal, po tem pa se začne njegovo terpljenje. Leta 669 umerje kralj Klotar III, komaj 18 lét star. Za njim nastopi njegov stareji brat Kilderih; bil je pobožen vladar, dokler je škofa Leodegarja poslušal. Podpohovavci pa mu škofa černijo, in Kilderih ga dá zapreti v samostan. Ta kralj je bil po tem zavoljo svojega razuzda-

nega življenja in krivičnega vladanja na lovu umorjen l. 673. Za njim začne vladati njegov brat Tevdorih, kateri je v samostanu zapertega škofa izpustiti zapovedal. Škof se verne v Avtun, kjer je bil z veliko slovesnostjo sprejet. Škof je bil temu kralju kot angelj varh, in mu je v vsih rečeh dobre svete dajal. Ebroin, ki je bil pod kraljem Klotarjem naj viši dvornik, in je že takrat škofu smert prisegel, se upre zoper Tevdorih, in krona nekega neznanega dečka, ker lažnjivo terdi, da ta deček je sin kralja Klotarja III. Ebroin pošlje svojo derhal v Avtun, ktera mesto oblega, in škofu oči iztakne. Po tem ukaže škofu ustnice in jezik odrezati in v ječo ga zapreti. V ječi pa mu ustnice in jezik zopet zrastejo, da lahko govori. Grof Vaning to čudo vidi in izroči škofa za vodnika ženskemu samostanu, kjer dve leti z nebeško živostjo ljudstvu pridigova in redovnice vodi na potu samostanske popolnosti.

Ta čas so vsi škofovi sovražniki žalostno poginili, le samo Ebroin je še ostal, da mu popolnoma splete mučeniško krono. Ebroin obsodi škofa k smerti z mečem, ker ga po krivici dolži, da je bil kriv Hilderihove smerti. 4 vojaki ga peljejo v gozd, 3 vojaki pokleknejo pred njega, ga prosijo odpušenja in blagoslova. 4. pa stoji, ter čaka z mečem, kdaj bo mahnil. Škof blagoslovi klečeče, poklekne in moli za svoje sovražnike, po tem vstane in reče: „Pripravljen sem za smert“. Četrti vojak mu odseka glavo, njegovo truplo pa še stoji eno uro. Vojak se naveliča čakati, pahne ga z nogo. Kmalu pa ga zadene kazen Božja, ter od hudobnega duha obseden skoči v ogenj. Sveti škof je mučeniško krono prejel 2. vin. 678. Bog je njegovo svetost z mnogimi čudeži naznanjal. Ebroina so njegovi rojaki zavoljo njegovih odertij umorili. —

Sv. Gerin, brat sv. Leodegarja, ki ga je Ebroin k stebri pravezati in s kamnjem ubiti ukazal; sv. Teofil inih sprič.; sv. Tomaž šk. spoz.

3. Sabota. Sv. Alovin, tudi Bavon imenovan, v začetku 7. stoletja rojen v Belgiji. Bogati in plemeniti starši ga niso kaj napeljevali k strahu Božjemu; pustili so mu vso prostost. Strastni mladeneč je živel samopašno in razuzdano. Oženil se je s pobožno devico, pa tudi v zakonskem stanu ni spodbudno živel. Njegovo hčerko Adeltrudo je njena pobožna mati vadila v strahu Božjem. Bila je Adeltruda zgled v vsih lepih čednostih, angelju podobna. Alovin jo preserčno ljubi, začne njene čednosti premišljevat, pa tudi ljubezen do njih dobivati, in si jih prilastovati. Po smerti svoje pobožne žene začne tudi smert in večnost premišljevat in ubogim milošnjo deliti. Misijonske pridige sv. škofa Amanda so ga takó ginile, da s potertim srcem gre k njemu, in se mu spové grehov vsega življenja. Sv. škof mu daje serčnost in lepe nauke za življenje na pr.: „Kar meso slabi, to duha živi“. „Naj večji junak je ta, kdor samega sebe premaga; naj večji reva, lena šleva pa je, kdor se dá svojemu mesu premagati.“

Adeltruda gre v samostan, Alovin pa razdeli ubogim in samostanom vse, kar ima, spremlja škofa po misijonih, se še bolj vterjuje v bogoljubnosti. Poslednjič prosi škofa, naj ga sprejme kot brata v samostan. V samostanu v Gentu je imeniten zgled svetosti in popolnamosti. Škof mu da zidati celico, kmet pripelje kamnja za celico, voli se po lajanji psov splašijo, zdivjajo, voz zvernejo, in kmet obleži ves potert mertev pod vozom. Bavon moli 3 ure pri merliču in kmet vstane popolnoma ozdravljen, brez sledi kake rane. Vse hvali Boga. Bavon dela oestro pokoro za grehe svoje mladosti, satan ga skuša, angelji se mu prikazujejo. Previden s svetimi sakramenti reče: „Kristus je tukaj, pojdi mu naproti, duša moja!“ 1. vinot. l. 653. Mnogo čudežev je pričalo

njegovo svetost. Prebivavci v Gentu so si ga zvolili mestnega patrona.

Ljubi kristjan! posnemaj v pokori sv. Bavona, ter s potertim srcem ponavljaj prošnjo kralja Davida: „Ne spominjaj se (o Gospod!) grehov moje mladosti in moje nevednosti“. (Ps. 24, 7.) —

Sv. Kandid sprič.; sv. Hesihij spoz.; sv. Gerard opat.

Lušarska gora.

(Spisuje Val. Gasperšič.)

Per aver pace.
Dante.

IV. *)

Cesta, po kateri bomo od Akvileje do Lušarske gore romali, je stara, rimska cesta, in je peljala, kakor bomo prihodnjič govorili, na Nemško. Ob popotni palici pribajamo do Gorice, Kanala, Uč, Tolmina, in zmerom poleg šumeče Soče do Koborida. Tukaj malo obstojimo, prezanimivi so tisti kraji, da bi jih ne opazovali, ali v popisu ne omenili. Proti Koboridu pot, po kateri smo hodili, dela širok ovinek. Zelene, rodovitne planine in doline, tertju nenasprotne, in ktere tople sapice od juga oživljajo, ter se nam dozdeva, da Italije še nismo zapustili, se odmaknejo, in merzlega severa svet se nam odpre, prikaže se golih, visocih verhov kamnji zid, kjer je dom viharjev, ki se bobneči nad domovino mašujejo. Stoječi pa v hiši narave, pod milim, velikim Bogom ne občudujemo le samo velikosti stvarjenja, kakor se nad nami razodeva, ampak stermimo tudi nad mičnostjo in lepoto v nižavi.

Stopimo na most, ki pelje do Tolmina, in pod katerim se gosti Soča, čista in zelena kakor smaragd iz jutrove dežele, in ktera tukaj bolj tiho teče, kakor pod Goriškim mostom pri Kanalu, Bolcu in drugod, kjer dereča proti skalinam tako hudo divjá, da jih cepi, in kakor zmagovavec osvojene kamne pred seboj podi in vali; proti Akvileji pa tiho teče, in se v jadransko morje zgubi. Nobena reka, kolikor smo jih vidili, ni tako mikavna; zarad tega so jo laški pevci v pesmih slavili, in z Atilom primerjali, kateri Atila tudi terdnjave razbija, sužnje pred seboj goni, zadnjič pa kakor Soča tiho iz sveta izgine. Od Koborida je še dolga naša pot do Lušarske gore, torej ročno drugi dan do Bolca in bolškega mosta. Temno je že, ko pridemo do mosta, in nekoliko boječi čez most koračimo, da bi se nam ne zgodilo, kakor Francozom, kterim so Avstrijani bojnega leta 1809 most oslepili (maskirali) tako, da so oni ne čez most, ampak v globočino marširali, in da je Soča zeleno barvo v rudečo spremenila. Kraje pa, v ktere sedaj dojdemo, popisovati se brani naše pero.

Noč je, v globočini Soča buči, pod nebom grom bobni, da se zemlja trese; obširen ognjen blisk visoke stermine razsvetljuje, ktere ne segajo ravno proti nebu, temuč sem in tje visijo, ter se je bati, da bi se nad nas ne prevalile; kamen nad kamnom s pečevja ropoče, v Sočo ali na cesto cepa, poslednjič še močen slap z visokega Manbarta šumi in v Sočo dère. Pozno uro s samim angeljvarhom tovaršem v vas Predil dohajamo. Drugi dan stopimo na visoki klanec Predil, kateri se tako zove, ker goriško ali kranjsko deželo od koraške, in slovenski narod od nemškega predeluje ali loči. Zakaj v Kajbelnu unkraj Predila ni duha ne sluha več o slovenskem jeziku. Pa ne samo narode, tudi vode loči Predil. Viri,

*) Opomba. Poslednji članek mora imeti št. III (ne II).

ki z visokega Predila na slovenski strani v globočino tečejo — in s kolikim šumom — in se ondi združujejo, se pod imenom Soča v jadransko morje izlivajo; vode pa, ktere unkraj predila dnevno svitlobo zagledajo, se proti Terbižu obernejo, tam v družbi drugih bistrice v Zilo tekó, Zila v Dravo, Drava v Donovo, in Donova v Černo morje. Vidimo toraj, da Predil je nekoliko politikar, kteri, kakor politikarji pravijo: divide et impera, loči in gospoduj, tudi dežele in narode razločuje. Ako ga pa prav iz serca hvalimo za njegovo politiko; ga slavimo tudi kakor filozofa, on uči: kakor moje vode po različnem teku tečejo, tako ljudje. Dva brata v eni hiši rojena, eden proti Severu v kratkem, vihnem življenju do svojega cila hrepeni, drugi proti jugu po bolj dolgem, koristnem in bogatem teku v tisto morje pride, ki se pravi: večnost — oba dva, da bi mir imela — per aver pace.

(Dalje sledi.)

Nekoliko besed zoper pijančevanje.

(Dalje.)

Tudi še drugač bi se dalo žganje namestiti, kjer je vino predrago. Naj bi se tudi po deželi bolj razširilo navadno naše pivo ali pir, ki je zdrava in tečna pijača, ako ni prestar, ki je potlej menda hudo nevaren zdravju. Tudi hrušavec in jabelčnjak (vino iz hrušk, jabelk) je dober, posebno po leti žejo prav dobro ogasi. Pošten gostilničar bi to pijačo prav ceno prodajal, posebno kedar je dosti sadja. Da pa marsikteri goljufivci hrušavec med vino mešajo in potem ljudi peharijo, to je nesramno in bi se moralo ostro kaznovati.

Da pa predaleč ne zabredem, naj neham o tem in samo to rečem, da država ima dolžnost, kolikor je v njeni moči, storiti zoper pijančevanje, naj si bo že tako ali tako. Poslanci, zastopniki ljudstva v zborih, prevdariti, premislite, pomagajte tudi tega zla rešiti ljudstvo!

3. Ako se nam pa od državne strani ne pomaga, glejmo, da si pomagamo sami. Kaj pa bi se dalo storiti zoper pijančevanje?

Dandanes se giblje vse v družbah. Raznoverstne družbe z različnimi nameni obstoje že tudi pri nas na Slovenskem. In povsod se kaj zdatnega le tedaj more doseči, ako mnogo moči združenih dela v isti namen. Kaj pa, ko bi se tudi našemu nevarnemu sovražniku — pijančevanju zoperstavili z združenimi močmi, ko bi osnovali družbe treznosti z namenom, priporočevati in razširjati prelepe čednosti zmernost in treznost ter odvracati narod, še zlasti ljudstvo po nižih stanovih od pijančevanja, posebno od strupenega žganja? Gotovo bi take družbe rodile lep sad, ker bi vsestransko pospeševale ljudsko srečo. Rešile bi ljudstvo iz sužnjosti slepe strasti, branile bi mu pogrezovati se v brezno živinske divjačnosti, vzbudile in učile bi zmernost in varčnost, ter omiko in srečo množile med narodom; v družinske kroge pa bi vselile ljubeznjivo zlogo in sladko domače veselje. — Kako pa bi se morale osnovati omenjene družbe, da bi bile času primerne, in da bi se tudi vspešno mogle razširjati, o tem mi tukaj ni namen govoriti; spominjam samo na družbo, ki je bila v ravno ta namen že v mnogih krajih razširjena, in to je Šentjanževa bratovščina.

Udje te bratovščine so obljubili, nikdar se ne upijaniti, žganja ne kaplice ne piti in ga tudi poslom in najemnikom nikoli ne dajati, in slednjič delo in zaslužek preskerbljevati ali v potrebi tudi drugačno pomoč in podporo naklanjati posebno onim, ki so udje bratov-

ščine in se na tanko ravnaajo po njenih pravilih. Bratovščina je v mnogih krajih dosegla prelép vspeh, in gotovo bi tudi dandanes enake družbe storile veliko dobrega. Može slovenski, ki vam serce gori za srečo naroda, prevdarite, razširjajte in vresničite to misel! Res, da je začetek težek, vendar naj nas to ne plaši. Vse za dobro reč!

Dokler pa bratovščine tu ali tam ni, lahko tudi posamezni za-se storite v ta namen in sklep, da se hočete žganja zderžati in tudi druge od tega odvracati.

(Dalje nasl.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. (Venec vošil o Ternovski petindvajsetletnici.) (Dalje.) Ipsl gratl, baptizatl, eCce tibl aDCLa-Mant: KarVn VIVIt! P. B. Dečki odstopijo in pristopi velika truma praznično oblečenih malih deklic z velikimi šopki v rokah. Marička Jakopičeva govori tako-le:

Kdo misli zbudí nam, ogreje sercé,
Kdo pesem naj lepši navdihniti vé,
Da slavimo, Oče, preserčni Vaš dan,
Ki nam od Boga je v veselje poslan?

Nam oče in mati povedali so:
Od Vas nam dobrote že davno tekó, —
Ste varh nam in Oče prav mnogo že lét,
Število njih skupaj je dvajset in pét.

Skerbeli za starše, za nas ste zvestó,
Učili velike in male skerbno;
Kdo zmožen našeti je dela lepé,
Kdo hvalo izreči spodobno za njé?

Ternovska vsa fara hvaležna je Vam;
Bog plačaj stoterno, kar stor'li ste nam;
Če marsikaj zabil je slabi spomin,
Na nebu zapisan je vsaki Vaš čin.

Bog daj Vam med nami ostati Pastir,
Vso srečo vživati, veselje in mir!
Obljubimo danes otroci mi vsi
Storiti vse pridno, kar Vas veseli.

Bogá vsi ljubili in studili greh,
Za Vas pa prosili v molitvah gorkéh;
Sej vemo, najbolje le to je za nas,
Če svoj'ga Očeta poslušamo glas.

Sprejmite ta šopek vošil in cvetic,
Je darček za dan Vaš iz malih ročic. —
Prijatlice, vé pa glas dvignite svoj
In serčno zakličite vse zdaj z menoj:

(Vse zakličejo)

Slava! Slava! Slava!

Deklice izročé gospodu Očetu toliko šopkov, da jih je bil velik kup čez vso mizo in odstopijo v stransko sobo.

Bilo je zmiraj priserčniše. Zdaj pristopi čversti J. Škof z odrašenimi mladenči in nagovori gospoda z naslednimi besedami:

Visokočastitljivi in dobrotljivi naš duhovni Oče!

Vse se giblje po fari, vse je živo in na nogah, vse se združuje in hiti Vam srečo vošiti za tako imenitni spomin 25letnega Vašega bivanja pri nas.

Tudi mi Ternovski fantje imamo gorko in v resnici hvaležno serce za toliko ljubljenega in spoštovanega našega duhovnega Očeta. Zedinimo torej svoje želje in kopernenja z vsimi drugimi, ki danes razodevajo svoje lepe misli in občutke, iz globočine serca se zahvalujemo za vse dušne in telesne dobrrote, ki ste jih skoz toliko let skazovali tudi mladenčemu te fare; zahvalujemo se za poterpljenje, ki ste ga imeli z našimi slabostmi in za vse zveličavne nauke, ki ste nam jih delili. Obljubimo pa tudi zanaprej se vselej pametno in pošteno obnašati, kakor se mladenčemu spodobi.

Prečastitljivi naš Gospod! Bog Vam daj še prav veliko lét, prav srečno in zadovoljno med nami živeti, sami sebe in nas vse farmane časno in večno srečno storiti.

Bog živi,
Bog ohrani
Dolge leta
Nam Očeta!
Živio! Slava!

Nekaj šolske in rokodelske mladine je izročilo pozneje v okinčanem obodu rudeče natisnjeno vošilce:

Zarija je prisvetila,
Iskra hvale zagori,
Gorke nam budí vošila,
Mlado serce v njih kipí.
Večni Bog in Oče mili
Blagor pravi naj Vam dá,
Da bi srečni vselej bili,
Vsi želimo iz sercá.
Cvetje krasno naj ovija
Blage pota Vaših dni,
Svet'ga raja lepotija
Naj naproti Vam žari.
Uke lepe in preblage
'z Vaših ust smo slišali,
Bodo nam vodila drage
Vselej naše žive dni.
Trud in poterpljenje milo
Ljubi Bog Vam plača naj;
Čednost lepih brezštevilo
Naj Vas spremlja v sveti raj!

Nastopila je ženska odrašena mladina in Antonija Breskvar je v imenu vsih prav lepo in omikano govorila naslednji govor:

Prečastitljivi, preljubljeni naš duhovni oče in pastir!

Pet in dvajset lét, četert stoletja je preteklo, odkar ste pri nas, odkar smo Vam izročeni, odkar nas pasete kakor ovčice, in vodite k studencem žive vode. Kje čem začeti, kaj reči, od kod povzeti, da naznam današnje občutke Vaših duhovnih otrok, ko imenitno 25-letnico obhajamo? Ali čem popisovati sladko veselje malih, radovoljno vdanost odrašenih, spoštovanje postavnih móž, verno zaupanje žen, resnično ljubezen vsih do Vas, Prečastiti, ki ste bili naš vselej skerbni, vselej dobrotljivi, vselej priljudni in postrežljivi duhovni Oče in pastir? Kdo bo povedal in razložil, katerim ste skoz toliko lét več dobrega skazovali? Ali čejo govoriti oni, ki jih še na svetu ni bilo, ko ste k nam prišli, in so zdaj že odrašeni? Ali oni, ki ste jih v tih 25 letih v večni mir spremili? Ali poslednjič mi, ki pomnimo srečni dan Vašega prihoda, in imamo srečo, da smo tudi današnji dan še doživeli? Vsi ti so priča Vaše neprenehljive delavnosti za nas. Šle so v tem času, Prečastiti! kakor Vam, tako tudi nam nad glavo marsiktere temne meglice in vsakemu ste bili po vsih zmožnostih tolažnik in pomočnik v njegovih težavah. V jasnih in mračnih

dnevi smo Vas enako milega in preserčnega vodnika na strani imeli, zrastle so pa tudi marsiktere cvetlice, — bodi si v duhovnem ali v časnem pomenu. Pa da o drugih molčim, vsejali, iz zemlje zbudili, kviško povzdignili ste nam drago cvetlico, kakoršne niso vidili naši prednamci: vsadili med nas ste cvetlico sv. Janeza Kerstnika, tako lepo, tako zalo, in ponosno, da se smé v resnici z naj lepšimi v deželi meriti. Hvala, naj preserčniši hvala od nas vsih za to in za vse druge dobrrote, ki ni mogoče jih tukaj naštet!

Naše vošila, naše prizadevanje, naše naj serčniše želje so te, da naj Vas ljubi Bog še dolgo, prav dolgo — in pa tukaj med nami ohrani — v zdravji, v miru, v zadovoljnosti in v vsakterem blagru, duhovnem in telesnem, Vam samim v pomnoženje in pridobitev še večih zaslug, nam pa v časno in večno srečo!

Vsa osrečena, vesela
Kliče duhovnija cela:
Bog še živi mnoge leta
Nam Pastirja in Očeta.
Živi, živi nam jih Bog!
Naj glasi se krog in krog.

Deklice z Mahú ali Morosta so vošile še posebej in M. Vidmar-jeva je pričo družih prav lepo govorila naslednje verstice:

Tud' mladina še priprosta
K Vam iz daljnega Morosta
Blíža s serca se hvaležna,
Bit' želi vošil deležna.
Stokrat plačaj Bog Vam mili,
Kar ste dobrega storili!
Da bi srečno pasli nas ovčice,
Uživali zdravje, sladki mir,
In vse dobro voš'no me deklice
Vam, preblagi dušni naš Pastir.
V dar sprejmite pa od nas Marijo,
Naj Vas pelje v rajsko tovaršijo!
Zdaj pa kličite z menoj, dekleta:
Bog naj živi našega gospod-očeta!

Pri teh besedah je Jelčeva v imenu vsih izročila prav lepo podobo Marije Device gospodu očetu v spomin.

Tudi fantje z Morosta so bili po mladenču Jan. Jelcu pristavili kitico svojega vošila.

Tako je mladina med velikim ginjenjem pričujočih opravila svoje vošila.

Zdaj pa pristopijo gospodje in možje. Blagorodni gosp. Žagar, kakor ubožni oče in domačin, je pričo gg-cerkvenih ključarjev Jož. Debevca in Jož. Mačevže-ta in družih móž podaril gospodu v imenu farmanov lepo sreberno tabakiro, v kateri je bilo 25 ces. cekinov v spomin 25 lét in nekaj tolarjev, *) in govoril je te-le besede:

Prečastiti gosp. župnik!

V imenu cele fare Vam tu izročam v spomin Vaše petindvajsetletnice to malo darilce v znak našega spoštovanja in hvaležnosti ter v svojem imenu in v imenu cele župnije izrekam najtoplejšo željo, da Vas vsegamogočni Bog še mnogaja leta ohrani celi naši fari v hasen in veselje, ter da bi čez drugih petindvajset lét zdravi in veseli obhajali tudi še petdesetletnico. V to ime Vam, preč. gosp. duh. oče, zakličem preserčno: Na zdravje!

*) Potrebno je opomniti, da to so storili hvaležni farmani tudi iz tega ozira, ker prihodki te duhovnije so prav revni, zlasti ako se pomisli na veliko število revežev. Vr.

Gospé Materžetova Debevčeva in druge pa so z vošilom vred gospodu očetu izročile v imenu cele fare lepo sreberno omizje.

Pristopili so posebej še z Morosta možje ter je eden v imenu družih razodeval kratko pa odkritoserčno vošilo.

Poslednjič pa je domačin č. g. Fr. Vidic, kaplan pri sv. Ignaciju v Gorici, še v imenu duhovnov iz Terzovske fare izrekel nekatere čverste besede.

Sprejeli so prečast. dušni pastir tudi še dosti družih vošil, izmed katerih naj omenimo zlasti krasno častitnico, ki jim jo je poslala katoliška družba s podpisimi glavnih načelnikov. Sklenjeno je vošilo z besedami za pisanimi z zlatimi čerkami:

Bog Vas ohrani še mnogo lét sveti Cerkvi, hvaležni fari in mili domovini!

(Konec nasl.)

Iz Gorice Prevzvišeni knez in nadškof so tukajšni duhovščini napravili duhovne vaje. Poklicali so v ta namen v. č. očeta Tita Vaccari-a iz Zadra (Zare), ki je špiritval ondotnega malega semenišča. Bile so duhovne vaje od 14. do 18. t. m. Vdeležili so se jih prevzvišeni knez in nadškof z 78 duhovni Goriške in s štirimi duhovni Terzaške škofije. Vodnik duhovnih vaj o. Tit je pričal sam, da je malokje našel toliko pripravnega duha kakor pri naših gg. duhovnih. In res, brala se je vsem prava pobožnost in vnetost na obrazih in iz vsega obnašanja. Prevzvišeni nadškof so zadnje jutro duhovnih vaj — vsi ginjeni — podelili presveto Obhajilo vsem nazočim gg. duhovnom.

Bile so duhovne vaje v skupnem, centralnem semenišču, ki je napravljeno za več škofij skupaj, ter od goja semeniščane Goriške, Terzaške, Poreške in Kerčanske škofije.

H koncu duhovnih vaj pa nas je presunila velika žalost. Zapoje namreč mertvaški zvon — in kdo bi mislil, komu? Nobenemu drugemu, kakor mlademu, čverstemu gospodu monsignoru dr. Hrast-u, vodju centralnega semenišča!

Bil je bolan samo dva tedna in pokosila ga je nemila smert. Učen, pobožen in zlo postaven mož, kakor še mlad, je bil vendar od mnogih spoznan popolnoma pripraven povišan biti na vsako službo. Bog mu daj večni mir in pokoj! Žaluje po njem vsa naša nadškofija, kakor tudi bližnjih škofij mlada duhovščina, katera je bila odgojena pod njegovim modrim vodstvom.

V Gorici, 21. sept. Ko sem zadnji svoj dopis za Vaš list odposlal, tudi misliti bi si ne bil upal, da bom v prihodnjem dopisu tako žalostno novico sporočiti moral. Dr. Janez Nep. Hrast, kakor sem Vam telegrafično naznanil, je 18. po kratki, silno hudi boleznii previden z vsimi zakramenti za umirajoče, v 45. letu mirno v Gospodu zaspal. Zguba ta je za našo nadškofijo nedomestljiva. Kako priljubljen, spoštovan in čislán od vsih je ranjki bil, pokazali so v obilnem številu zbrani duhovni vaje dokončavši, ko so zaslišali mertvaški zvon. Nobeden ni mogel mesta zapustiti, preden zvé gotov izid: pokazal je to tudi veličastni spreved v nedeljo. O 1/26 zvečer je bil napovedan pogreb, došla je skoraj vsa duhovščina iz bližnje in daljne okolice, ljudstva je bilo vedno polno v semeniški kapeli, kjer je bilo truplo ranjkega na mertvaškem odru.

Ravno o 1/26 so vzdignili truplo, ktereja je spremljal mestni župnik monsign. J. Kumar in 10 drugih duhovnov v roketu. Vdeležili so se pogreba dalje: bratovščina „pio sovegno“ — kakih 40 duhovnov s svečami, med njimi tu bivajoči kanoniki in prošt, dalje franciškani, kapucini, jezuiti, usmiljeni bratje, dečki iz sirotišnice, šolske in usmiljene sestre, zavod onemoglih star-

čekov, vsi ti pred trugo. Perva za trugo sta šla brat in stric, potem profesorji bogoslovja, veliko odličnih gospodov vradnikov in zasebnikov itd. V cerkvi na Travniku so se opravljale navadne molitve. Tu so bili tudi pričujoči prevzvišeni nadškof, ki so s smertjo ranjkega zgubili enega naj modrejših svetovalecev. Cerkev, kakor je velika, bila je z žalujočimi napolnjena. Po dokončanih molitvah v cerkvi spremili smo nepozabljivega na pokopališče, kjer počiva njegovo truplo, blaga duša njegova pa naj vživa večni mir in plačilo v nebeškem rajju.

Ranjki je bil dohtar sv. pisma, častni kanonik goriške metropole, knezo-nadškofijski svetovalec, vodja centralnega semenišča, profesor cerkvene zgodovine in cerkvenega prava, prisednik duhovnega sodništva, prosinodalni izpraševalec itd. Letos je dokončal drugi natis „Institutiones historiae ecclesiasticae“, ktera knjiga je vpeljana na bogoslovskih šolah na Dunaji, v Zadru, v več mestih na Ogerskem itd. Prepustivši opisovanje življenja njegovega bolj spretnemu perecu, opomnim le, da je toliko težavno službo ravnatelja semeniškega ranjki jako modro opravljal. Naše semenišče obiskujejo namreč bogoslovci štirih škofij in treh narodnosti; da je tukaj modrost in previdnost potrebna, kdo tega ne zapopade? Pri vsem tem težavnem poslu pokazal je vselej značajno svojo domoljubnost. Bil je ud, odbornik polit. društva „Gorice“ itd., in delaven tudi s svojim spretnim peresom kakor v latinščini tudi v slovenščini.

Te čertice v spomin prezgodaj umerlemu podaja javnosti

hvaležen njegov učenec.

Iz Tersta, 20. septembra. Prav žalosten, akoravno veličansk spreved smo imeli včeraj 19. t. m. v Škedenji. Prebledgega in preljubljenega gosp. župnika in dekana Jakoba Komana je mili Bog nanaglomá poklical v boljšo domovino. Šel je 17. t. m. s svojim duhovnim pomočnikom po merliča svoje fare, da ga spremi na pokopališče; ali žalost! prinesli so njega samega merliča domu. Na potu ga je mertvud tako hudo zadel, da je kar na mestu ostal. V trenutku je bil zdrav in mertev. Škoda velika je ta zguba za škofijo, zakaj vedno bolj pomanjkuje škofiji dušnih pastirjev. — Umerlega mora vsak, ki ga je poznal, šteti med naj gorečnije duhovne: neutrudljiv je bil v vsakem oziru pastirstva, to morajo priznati fara Dolina, novomeška fara v Terstu, kjer je več lét duhovni pomočnik bil; fara Rodik, ktero je tako rekoč duhovno popolnoma prerodil; in Škedenj, kjer je pastiroval že od leta 1857. Rodil se je rajni l. 1811 v Dravljah pri Šentvidu na Kranjskem in je bil mašnik posvečen l. 1836. Nepozabljiv bode njegov spomin ne le vernim, kterim je duhovni pastir bil, ampak tudi vsem njegovim znancem in prijateljem, zakaj mož je bil pravi prijatelj svojim duhovnim bratom; viditi je bilo na njem vedno veselo prijazno lice, ki je v njegovi družbi kmalo odpravilo duhovne mrakove, ako bi koga morili; v poseteni družbi je bil vselej prav rad, zatorej je pa tudi njegova hiša bila redkokrat brez gostov, ki so iskali njegove prijetne družbe. Kako spoštovan in ljubljén je bil od vsih, je pokazal včerajšni pogreb.

Ako ravno je bila sabota, kteri dan imajo duhovni več opraviti, se jih je vendar sošlo od bližnjih in daljnih krajev čez dvajset, ki so mu v cerkveni obleki zadnjo čast in keršansko bratovsko ljubezen skazali, za pogrebom pa jih je šlo v domači obleki tudi prav lepo število.

Sami presvitli škof so pogreb vodili iz duhovske hiše v cerkev, so med biljami navadne molitve kakor voditelj opravili, kakor tudi zadnje molitve pred odhodom iz cerkve na pokopališče. Sv. mašo je služil častni

korar in župnik dr. Glavina, ki ga je spremljal tudi k zadnjemu počitku na Škedenjsko pokopališče. Ali ne samo duhovni bratje so mu skazovali spoštovanje in ljubezen pri tej priložnosti, temveč tudi mnog. gospode iz Tersta, in spremljala ga je cela fara Škedenjska s solzami očmi do hladnega počitka. Zres moreš zalovati, Škedenjska fara, kajti vdovica si, zgubila si go spoda, ki ti je bil pravi oče v dušnih in telesnih potrebah, ki ti je bil goreč in previden voditelj na težavnem potu tega življenja v boljše, srečnejšo domovino. Tako je nemila smert vzela zopet enega naših bratov in sodelavcev v vinogradu Gospodovem; v enem mesecu je g. Koman Jakob peti duhoven, ki jih je zgubila ta škofija. Žalostni smo zapustili Škedenjsko pokopališče, kjer smo se poslovili s svojim bratom. Počivaj tedaj v miru, blagi Jakob!

Upamo, da so uslišane pevcev besede: „Naj te v raj peljejo angelji, pri tvojem prihodu naj te sprejmejo mučeniki in te peljejo v sveto mesto Jeruzalem“. Z Bogom na razvidenje v večnem Jeruzalemu!

Razgled po svetu.

„Bizmarkova svoboda in njegova svitloba“. Prusko trinoštvo dekana Rzesnjanskega zato pred sodnijo kliče, ker je izrekel izobčenje čez Bizmarkovega prošta, starokatoličana Kubeczaka. Ta reč pa je takole: Bizmark je našel nekega novega kanonika, ki je mož po njegovi volji, in ta naj bi bil nekak prošt za izdajsko ter lažljivo „starokatolištvo“. Tega Iškarijota je Bizmark ogernil z zlatom, mu obljubil molčečnost za preteklo in orambo za prihodnje, pravi eden časnikov, in poslal ga je v poznansko škofijo, v kateri je Bizmarku prijazen duhoven ravno tako redka prikazen, kakor bela vrana. Ta kanonik je šel v katoliško cerkev kakor Judež k zadnji večerji. Ljudstvo katoliško pa je šlo za njim in je naredilo hrup. „Unità“ pravi k temu: Naj večega milovanja je vredno to, da je ena katoliških cerkev postala gledišče nasilstva: ker so meščanje kanonika skor samotnega pustili ter ne tišali za njim, naj bi bili kmetje ravno tako storili in nič ne pridevali k njegovemu bogoskrunstvu. Nemška bramba ima moč izdajavskega kanonika oteti ljuške razdraženosti, ne more pa ljudstva prisiliti, da bi se vdeleževalo njegovih bogoskrunskih opravil. In ko bota Bizmark in bogoskrunski kanonik vidila prazno cerkev, bode to naj boljši protest z per Bizmarka in njegovega „vladnega kanonika“. —

Naj povemo o tej priliki, kar smo slišali iz ust Ljubljancana gosp. Š., ki je bil sam v Berlinu o Sedanski slovesnosti. Vidil je, da Berlin je bil kaj revno in malo razsvitljen, po cele dolge ceste in ulice so bile skor čisto temne, in ljudje so pravili, da nimajo nič od te francoske zmage; za Bizmarka pa ravno zato ne bi jejo pruske serca takó, kakor bi kdo kje iz njegovih časnikov soditi utegnil. Berlinska razsvitljava tedaj je kazala saj to, da Bizmarkova zvezda pada. To bodi v zapombo tudi ljubljanskim „bizmarkijanerjem“ in „bizmarkovičem“.

V Kristijaniji, velikem mestu v Norvegiji, je švedska kraljica mati vložila temeljni kamen za katoliško ubožnico in sirotišnico in darovala za zidanje 300 terdnjakov švedskih. Pričujoči so bili mestni načelniki pri slovesnosti. Tako se oživlja katoličanstvo tudi v teh merzlih krajih. Oba vstava bosta namreč pod nadzorstvom katoliških usmiljenih sester, akoravno je skor celo mesto protestantsko. Pri gostiji je policijski vodnik napil katoliškemu prebivalstvu, kolikor ga je v mestu, na čast,

in rekel, da oni so naj bolj v redu v mestu in policija ni še nikoli z njimi nič opraviti imela.

Iz Amerike. Amerikanske zedinjene države so imele letos nenavadno dobro žetev, pri tem pa so bili vender ljudje obiskovani od raznih nesreč. Precej na spomlad so neslišane povodnji stotisočnim prebivalcem po južnih krajih vzele vse premoženje. Nedavno so po državah Ohio, Kentuki in Pensilvaniji divjali taki viharji, da v samem mestu Allegheni je pokončanih 200 prebivalcev. Po mnogih krajih, zlasti v Minesoti, so strašne trume kobilic vse pokončavale in poslednjič je nastopila kolera, ki je vzela tudi apostolskega namestnika v Nebraska, to je, škofa Jak. Ozormana, iz reda Trapistov, kateri je od leta 1859 zidal 24 cerkev in 4 kloštre.

Godé se pa tudi prestrašne hudodelstva, ktere pričajo, kam še tako gladka in sladka omika brez keršanstva pelje. V državi Jova n. pr. so našli umorjenega občana in pri njem pismo: „Ta je 27. človek, ki smo ga umorili, vender nas živ človek ne zasači“. —

To pa tudi gosposke zmodruje, da ne zatirajo katoliških redov, ki so zmožni divjaštvo zbrusiti in neusmiljenost omečiti, kakor so jih začeli mnogi buteti po Evropi preganjati. V Vašingtonu ste nedavno obe zbornici privolili 2500 dolarjev za vstav „malih sester“ (les petits soeurs), ktere skerbé za stare in motere ljudi in za njih zderžanje milošno zbirajo. — V Čikagu je položen temelj za novo stoljno cerkev. Pri slovesnosti je naj slavniji katoliški govornik v Ameriki, misijonar P. Damen, pojasnoval moč, vojske, preganjanje in terpljenje, in konečno zmago katoliške Cerkve v Ameriki. Pred 40 leti se lrec v Bostonu ni prederznil spoznavati, da je katoličan, zdaj se polovica prebivalstva očitno spoznava k katoliški veri. Nova stolnica v Čikagu bode lepši in veličastniši od poprečnje, ki je l. 1871 pogorela. Stala bode 200.000 dolarov, ki se bodo zbrali iz radovoljnih darov, in upajo, da dosti naglo. (Po „Blah“.)

Listek za raznotero robo in blago.

Iz Ljubljane. Drobčinice s popotvanja prečast. o. Salezija Volčiča. (Dalje.) V Oseku 9. majnika. Osek, Esek se deli v terdnjavo, zgornje in spodnje mesto. Gornje mesto, ki je pa na ravnoti, je lepši in večji del. Vsak teh razdelkov ima svojo farno cerkev. Ne more se nikakor reči, da se ljudje v cerkev gnjetejo; berž ko maše minejo, se ob delavnikih cerkev zapre. To pač ni hvale vredno. — Govori se več del slavonsko-hervasko in nemško. Izraelitov je tukaj do sile. — Lepa Drava memo teče, ima tukaj tudi majhen zavetnik, kmali pod Osekom se izliva v Donovo. Židovi se v 4—5 verstah vijejo krog terdnjave, z grabni vmés, v ktere se dá Drava napeljati. Frančiškanski kloster je v terdnjavi, kapucinski samostan pa v gornjem mestu. Gornje mesto je pol ure, spodnje pa četert ure od vterjenega mesta. Čez Dravo sta tik ob terdnjavi dva mostova, eden za železnico, eden za drugo vožnjo; le-tega poslednjega sem pridno méril in našel, da je 309 stopinj dolg, in 19 stopinj širok. Ravno toliko široka je tudi spodej tekoča Drava. Na Dravi sem vidil 3 parnike, do 30 družih bark in kacij 40—50 plavajočih mlinov; bila je nedelja 10. majnika, ti mnogi mlini pa so se ravnali po šegi reke Drave: Drava namreč ne pozná nobenega praznika, le vedno dalje dère; tako tudi široke kolese teh mnogih mlinov vedno tečejo, ne da bi v dan Gospodov praznovala! — Tudi na terzišu spodnjega mesta

sem vidil tisto nedeljo kar polnoma teržni dan, kakor v Ljubljani ob sredah in sabotah; vse štacone so bile odperle! Založno. Frančiškani so imeli v Oseku prav velik samostan, kateri pa je bil obrnjen v kasarno, v kateri ima prostor celi polk vojašine; samo cerkev, ki je prav prijazna z 8 altariji, so jim bili pustili. Dali so namesto tega Frančiškani v stanovanje majhen samostan oo. jezuitov, ki so bili odpravljeni, in zraven stoji ječo jezuitovsko cerkev so spremenili v faro cerkev, ter imajo Frančiškani do svojega kloštra zdaj kacic 8 minut. (Dalje nasl.)

V ljubljansko semenišče novosprejeti bogoslovci: Bajec Jakob, Gornik France, Ferčej Matej, Kregar France, Laznik Jozef, Molj Janez, Šmidovnik Anton, Svetličič Janez, Vilman Gašper, Zaman Andrej, Zupan Anton.

Bogoslovne šole se začnejo 7. oktobra; pred ta dan, t. j. 6. do večera, se imajo vsi bogoslovci pri svojih prednikih in dotičnih profesorjih ogiasiti.

Za gimnaz. šole je sv. maša 1. okt., zapisovanje je 28. in 29. sept.

V Pirničah pri Šmarni gori je podružna cerkev sv. Križa novo zidana in prečastiti gosp. kanonik Fr. Kramar so jo 20. sept. slovesno blagoslovili, pridigal je o tej priliki gosp. semeniški podvodja dr. J. Sterbenec. Gospa vdova dr. Ahačičeva je darovala za cerkev 3000 gl. ter oskerbela oltar sv. Križa. Čast preblagi gospej in pridnim Pirničanom! — (Več drugi pot.)

Šestdesetletnico ali demantno sv. mašo je 10. t. m. v Škofji Loki obhajal častitljivi starček gospod fajm. v pokoju Andrej Potočnik. Slovesnost je bila v uršulinški cerkvi, namreč okoli osmih tiha maša med orglanjem in lepim petjem gospej uršulinarič. Azistirali so preč. gospodje: dekan Silvester Keše, župnik Jan. Potočnik, stričnik gosp. 60letnika, in domači gospod-oče. Po maši je bil slovesni „Te Deum“. Močno ginjeno je bilo ljudstvo in marsiktera svitla solzica se je utrnila pri tako redki slovesnosti. Prišlo je bilo naslednjič še več poprej zadržanih prijateljev, namreč preč. gg.: dekan Mat. Kožuh; o. Salvator Pintar, ko sorodnik, in mestni župnik Prim. Remic. Znamenito je, da gospod dekan Kožuh so ravno tisti dan „Abrahama gledali“ in torej v mestni farni cerkvi sv. mašo opravili, kjer so bili pred 50 leti keršeni. Pri kosilu se je slišala marsiktera priserčna zdravica, in bilo je toliko bolj veselo, ker preč. gosp. 60letnik so pri toliki starosti še čisto zdravih dušnih moči, če tudi so na telesu že precej opešali. Rojeni so bili 17. listopada 1786, posvečeni pa 11. kim. 1814. Bog ohrani še dosti lét dobrega gosp. „demantnega mašnika!“

Zlato mašo imata letos dva gospoda ljubljanske škofije, namreč č. g. Fr. Kozoglav, mašnik v pokoju, rojen 15. kim. 1798 v Stopičah, posvečen 19. kim. 1824, in č. g. Jan. Burger, fajm. na Berdu, rojen v Smledniku 10. grudna 1799, posvečen 19. kim. 1824. Perva je že bila preteklo nedeljo pri sv. Jakopu v Ljubljani; druga bode roženkransko nedeljo na Berdu.

V Pragi so se pričele vaje za duhovne 21. t. m. s prenesenjem Najsvetejšega v procesiji iz Salvatorske cerkve v semeniško kapelo, in dokončale so se 25. t. m. s splošnim ss Obhajilom v Salvatorski cerkvi. Pričujoč pri vajah je bil tudi svitli kardinal Švarcenberg. — Lepa navada je v Pragi ta, da se neprenehoma obhaja 40urna molitev sv. Rešnjega Telesa — zverstoma, zdaj v ti, zdaj v uni cerkvi. „Blahovest“ zmeraj naznanja dneve in cerkve, kdaj se bode tu ali tam obhajala ta pobožnost. Kadar bode v Ljubljani tako, bode pa „Danica“ naznanjala.

V Levovu je v začetku tega mesca 150 duhovnov imelo duhovske vaje, in nemški, judovski, slovenski „verfassungstreuerji“ so razglasovali, da teh 150 je izreklo priterditev k novocerkvenim Cerkvi nasprotnim postavam. „Przegland Lvovski“ pa je obširno poročal o vajah in adresi duhovnov do nadškofa in je naj boljši priča, da so liberalni časniki zopet lagali, kakor je njih navada.

V Mantovi je laški antikrist škofa Roma na 6 dni v ječo gnal, češ. da je kralja razžalil.

K živinski kugi. Kmet v Zurigu (Zürich-u) meni, da je našel pomoček, s katerim se živinčce kuge ozdravi ali pa obvaruje? Česnjeve vode, medu in sladkora vzame in s tem skerbno umiva živinčetom usta in noge. Polič (schoppen) česnjeve vode, kateri se primeša kozarec medu in pol libre cukra, je boje dosti za veliko govéd. — Naj bi pač švicarski kmeč našel kako zdravilo zoper kugo dvenogatih živinčet na Švicarskem!

Duhovske spremembe.

V ljubljanski škofiji: Č. g. Mavrič Janez, novosprejeti duhoven iz Teržaške škofije, pride za duh. pom. v Stopiče, kamor je bil namenjen gosp. Rihar Anton novomašnik, kateri pa zaradi bolehnosti pride v Križe pri Teržiču, in iz Križ č. g. Puc Alojzij pride v Staro loko; č. g. Jančigar Karol z Vač v šent-Rupert; č. g. Vrančič Ignacij iz Čemšenika na Vače; č. g. Mali Fr. iz Polhovega gradca v Čemšenik; č. g. Pipan Andrej, novomašnik, v Polhov gradec; č. g. Zdražba Jan. iz Logatca na Verhniko; č. g. Podboj Jan. iz Vipave v Logatec; č. g. Vidergar Jan. iz Svibna v Vipavo, in č. g. Orehek Valentin, novomašnik, v Svibno.

V Teržaški škofiji: Postavljeni so č. gg. novoposvečenci: Jože Brezovar za duhovnega pom. v Lanišče; Jakob Sila enako v Pazin; Miha Laginja ravno tako v Lovrano. — Presavljeni so č. gg. Andrej Ščitar za duh. pom. v Kastav; Martin Prenc enako v Sušnjevico; Anzeim Zajec ravno tako v Jelšane. — Č. g. Anton Urbanec je imenovan duhovni oskerbnik za Tinjano (Antignano) pri Kopru. — Umerla sta č. gg.: Jože Rupnik, duhoven v pokoju; Jakob Koman, župnik in dekan v Škednji. R. I. P.

V Lavantinski škofiji: Č. g. Mihel Šumer je postal provizor v Loki in č. g. France Jug provizor pri sv. Martinu v Rožni dolini. — V fare ste povzdignjeni kuraciji: Zdole in sv. Miklavž na polji. — Razpisane so fare: Loška do 13. oktobra; Matere Božje v puščavi do 26. okt.; št. Martin v Rožni dolini do 28. okt. in Podgorje do 31. oktobra t. l. — Umerl je č. g. Matej Pintar, župnik pri sv. Martinu v Rožni dolini 12. septembra t. l. R. I. P.

Dobrotni darovi.

Za Dolence s točo poškodovane: Gosp. Val. Gaspersič 2 gl. — Gospod Jan. Rozman v Ljubljani 5 gl. — Preč. g. dekan M. Kožuh. 5 gl.

Za verhniske pogorelce: Preč. g. dekan M. Kožuh 5 gl. — Gosp. Jan. Rozman v Ljubljani 5 gl. — Po čast. gosp. fajm. Jan. Šulerju iz Trebelnega 14 gl.

Za sv. Očeta: Neimenovana roka 50 kr. z gorečo željo da bi sv. Oče ne zatislili oči, dokler ne vidijo častitljive zmage.

Za afrikanski misijon: Neimenovana roka 30 kr.